

Општи услови за работење со хартии од вредност на
EUROHAUS АД Скопје
(во продолжение: Брокерска куќа)

Општите услови на работење со хартии од вредност ги уредуваат меѓусебните права и обврски на брокерската куќа и на клиентот при извршувањето на берзанското посредување , кое брокерската куќа , врз основа на овие општи услови на работење и евентуалните посебни договори и налози, ќе го извршува со наплатување на надомест и трошоци од клиентите, во согласност со стручна грижа на компетентна членка за берзанско посредување.

I. ДЕФИНИЦИИ

Член 1

Изразите што се употребени во овие општи услови на работење го имаат следново значење, доколку во одделен случај од текстот на договорот не произлегува поинаку.

ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Тоа се следниве инструменти:

- а) акции во трговски друштва;
- б) обврзници;
- в) инструменти на пазарот на пари;
- г) акции и удели во инвестиционите фондови кои работат според Законот за инвестициони фондови;
- д) деривативни финансиски инструменти;
- ѓ) потврда за странска хартија од вредност; и
- е) други финансиски инструменти кои според Комисијата се сметаат за хартии од вредност.

БЕРЗАНСКО ПОСРЕДУВАЊЕ

Берзанско посредување е купување, односно продажба на хартии од вредност по налог и за сметка на клиентот.

НАЛОГ ЗА КУПУВАЊЕ или НАЛОГ ЗА ПРОДАВАЊЕ или НАЛОГ

Налог за купување, или налог за продавање или налог значи налог на клиентот за купување, односно продажба на хартии од вредност даден на брокерската куќа на начин и под услови од овие општи услови на работење и договорот.

ПРИЕМ НА НАЛОГОТ

Прием на налогот значи прием на налогот на клиентот од страна на брокерската куќа , како што е определено во член 3 од овие општи услови.

ПРИФАЌАЊЕ НА НАЛОГОТ

Прифаќање на налогот значи прифаќање на налогот од страна на брокерската куќа , како што е определено во член 4 од овие општи услови на работењето.

ИЗВРШУВАЊЕ НА НАЛОГОТ или ТРАНСАКЦИЈА или СКЛУЧУВАЊЕ НА ТРАНСАКЦИЈА

Извршување на налогот или трансакција или склучување на трансакција значи склучување на куповни односно продажни правни зделки/трансакции со хартии од вредност врз основа на налозите на клиентот.

ПОРАМНУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ

Порамнување на обврските е исполнување на паричните обврски и обврските на пренос на хартии од вредност од извршениот налог на начин и под услови, како што определуваат соодветните прописи.

СМЕТКА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Сметка на хартии од вредност е сметка за хартии од вредност во сопственост на клиентот, а која што се води во базата на Централниот депозитар за хартии од вредност и во Регистарот на обврзници.

ОРГАНИЗИРАН ПАЗАР НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ или БЕРЗА

Организиран пазар на хартии од вредност или берза е пазар на хартии од вредност кој што на јавноста и е достапен посредно или непосредно, каде што тргувањето се одвива редовно и кој што е уреден и е под надзор на надлежните органи.

ТРГУВАЊЕ СО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Тоа значи склучување на правни зделки на купување, односно продажба на хартии од вредност.

ДОГОВОР ЗА СОРАБОТКА ВО БЕРЗАНСКАТА ТРГОВИЈА СО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Тоа е договор врз основа на кој брокерската куќа за платен надомест се обврзува да ги извршува налозите за сметка на клиентот.

ДЕПОЗИТАР НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Акционерско друштво, коешто во Република Македонија, врз основа на дозвола од Комисијата за хартии од вредност, извршува услуги на регистрација на хартии од вредност, порамнување на трговски трансакции, нетрговски преноси и други услуги во согласност со соодветните прописи.

СООДВЕТНИ ПРОПИСИ

Тоа се законски и подзаконски акти, правила, односно постапки, коишто секогаш важат на територијата на Република Македонија.

ИЗВЕСТУВАЊА

Тоа се писмени или усни известувања, коишто се определени во член 38 од овие општи услови на работење.

ОВЛАСТЕНО ЛИЦЕ

Тоа е лице, кое врз основа на поседување на дозвола за работење на брокер има право да склучува договори, да прима и извршува налози и да прима и посредува, односно да дава други известувања.

ТАРИФА НА Брокерската куќа

Тоа е секогаш важечка тарифа на брокерската куќа .

РАБОТЕН ДЕН

Тоа е ден (освен саботите, неделите и празниците), во кои работи брокерската куќа, доколку овие општи услови на работење, односно договорот не определуваат поинаку.

II. РИЗИЦИ

Член 2

Брокерската куќа е должна да се обиде да ги добие сите потребни информации од клиентите во врска со нивното искуство во вложување во

хартии од вредност и нивните финансиски можности и цели, значајни за заштита на нивните интереси.

Вложувањата во хартии од вредност се ризични, затоа клиентот, со самото потпишување на Договорот за соработка во берзанска трговија со хартии

од вредност (во понатамошниот текст: договор), потврдува дека е свесен и дека го прифаќа ризикот дека заради движењата на пазарот и други фактори што влијаат на пазарот на хартии од вредност, врз коишто брокерската куќа нема никакво влијание, вредноста на хартиите од вредност, коишто се предмет на овој договор и на налогот, може неочекувано да се промени.

III. БЕРЗАНСКО ПОСРЕДУВАЊЕ

Налози за купување и /или продажба на хартии од вредност

Член 3

Брокерската куќа прима налози од странките во рамките на своето работно време за работа со странки во работниот ден.

Член 4

За време на приемот на налогот се смета моментот кога (I) брокерската куќа на странката писмено ќе и го потврди приемот на налогот, на начин и во форма, како што е оределено во договорот и кога (II) брокерската куќа ќе ги прими хартиите од вредност на начин, определен во договорот, односно кога ќе ги прими соодветните докази за плаќање, како што е предвидено во член 13 и 14 од овие општи услови на работење, освен ако брокерската куќа, при приемот на налогот за купување, изрично не изјавила дека не бара уплата однапред.

Член 5

Содржина на договорот

Договорот ги содржи следните елементи:

- а) општи услови за работењето на брокерската куќа;
- б) изјава на клиентот дека е запознат со општите услови на работењето пред склучување на договорот и дека имал можност да се запознае со содржината на договорот.

Освен ако поинаку не е утврдено со Законот за хартии од вредност за регулирање на односите меѓу брокерската куќа и клиентите се применуваат одредбите на Законот за облигациони односи.

Брокерскиот договор не смее да содржи одредби:

- со кои клиентот се одрекува од кои било права кои произлегуваат од Законот за хартии од вредност или правилниците донесени врз основа на Законот за хартии од вредност;
- кои го ограничуваат правото на судска заштита во случај на спор со брокерската куќа;

- кои предвидуваат друг надомест освен вообичаениот надоместок за извршување на трговските трансакции, во случај кога постигнатата цена по која е извршен налогот е поповолна за клиентот отколку цената содржана во налогот на клиентот.

Брокерската куќа, под услови и на начин од овие општи услови на работење и на договорот, ќе изврши налог, во согласност со упатствата на странката, по приемот на налогот.

Содржина на налогот

Член 7

Странката со налогот од член 3 од овие општи услови на работење, кој што го доставува до брокерската куќа, на начин и во форма, определена во договорот, ги определува пред се :

- каков е налогот (за продажба, за купување),
- видот на хартијата од вредност (акција, обврзница...),
- издавачот на хартијата од вредност,
- количината на хартијата од вредност,
- видот на налогот (член 9 од овие општи услови на работење),
- други составни делови, коишто овозможуваат разликување на хартиите од вредност со исти карактеристики од претходните алинеи на овој член (на пример, сериски број на хартијата од вредност или означување на серијата на хартиите од вредност).

Промена, отповикување и неприфаќање на налогот

Член 8

Доколку странката, по приемот на налогот од страна на брокерската куќа ја промени цената, количината или кој и да е друг елемент од налогот, се смета дека го повлекла иницијалниот налог и дека дала нов налог. Странката може својот налог да го промени или да го отповика, само ако брокерската куќа, врз основа на иницијалниот налог на странката, сеуште не ги купила, односно продала хартиите од вредност. Брокерската куќа има право да наплати манипулативни трошоци за неизвршениот налог.

Брокерската куќа има право да не го прифати приемот и извршувањето на налогот во случај ако според нејзино мислење налогот, односно неговото извршување, е во спротивност со соодветните прописи или со деловната политика на брокерската куќа.

Брокерската куќа мора странката да ја извести за неприфаќањето на приемот на налогот.

Видови налози

Член 9

Видови налози што странката може да и ги даде на брокерската куќа :

1. Пазарен налог

Странката не поставува ценовни ограничувања при купувањето или продажбата на хартиите од вредност, налогот се извршува по пазарна цена, веднаш по приемот на истиот, (I) ако се исполнети условите/обврските од страна на странката за извршување на налогот и (II) ако налогот тогаш може да се изврши.

2. Лимитиран налог

Странката определува ценовно ограничување при купувањето или продажбата на хартии од вредност.

Претходно наведените налози, во однос на рокот на важноста, можат да бидат:

Дневен налог: Налогот важи само на денот на приемот на налогот/внес во БЕСТ системот. Доколку налогот е примен по завршување на тргувањето, налогот е со важност за наредниот трговски ден. Нереализираните дневни налози автоматски се отстрануваат од БЕСТ системот по негово затварање, односно пред почетокот на следниот ден на тргување;

Налог со важност до одреден датум: Налогот важи од денот на приемот на налогот/внес во БЕСТ системот додека не се реализира, додека не се отстрани од страна на брокерската куќа или до одреден датум. Налогот со важност до одреден датум може да важи најмногу 90 календарски дена од денот на приемот на налогот/внес во БЕСТ системот.

Отворен налог: Налогот важи од денот на приемот на налогот/внес во БЕСТ системот додека не се реализира, додека не се отстрани од страна на брокерската куќа . Отворениот налог важи најмногу 90 календарски дена од денот на приемот на налогот/внес во БЕСТ системот, односно од последната промена на налогот.

Налозите наведени во првиот став од овој член, во однос на дополнителните услови за реализација, може да бидат:

Налог изврши или откажи со отстранување на нереализираната количина – изврши или откажи: Со еднократен внес на налогот во

БЕСТ системот се овозможува купување или продавање на определена хартија од вредност по одредена цена. Нереализираната количина од налогот автоматски се отстранува од БЕСТ системот.

Други видови на налози се:

Системски блок Налог кој може да биде Б1, Б2, Б3 во зависност од денот на проамнување на трансакцијата.

Налог за Блок трансакција која се извршува надвор од редовното тргување

Во однос на услови за реализација на количината, налозите наведените во првиот став од овој член, покрај нормалната реализација во однос на реализација на количината, согласно условите на пазарот, може да бидат и со специјален услов с, или ништо. Овие налози може да се реализираат само доколку се истргува целокупната количина на хартии од вредност на кои гласат налозите.

Начин на извршување на налозите на странките и водење на евиденции

Член 10

Брокерската куќа сите налози на странките ги евидентира и ги извршува согласно соодветните позитивни законски прописи и тоа според редоследот на приемот на налозите.

Надомест, трошоци и давачки

Член 11

За извршување на услугите на берзанско посредување, странката на брокерската куќа ѝ плаќа надомест и ѝ ги плаќа трошоците што произлегуваат и се поврзани со берзанското посредување, во висина и на начин, определен во секогаш важечката тарифа на Брокерската куќа, доколку со договорот, или со некој друг акт, не е определено поинаку. Странката е должна да ги плати надоместоците и трошоците од претходниот став на овој член пред извршувањето на налогот, освен ако со договорот не е определено поинаку или ако Брокерската куќа не ѝ постави на странката поинакви барања. Во надоместот на Брокерската куќа покрај цената за нејзино извршување на услугите на берзанското посредување, пресметани се и провизиите, односно трошоците од трансакциите со хартии од вредност, и тоа берзански провизии, провизии на Централниот депозитар на хартии од вредност. Сите евентуални даноци, такси и други оптоварувања (во продолжение: даноци) се на товар на странката и таа мора во случај тие да бидат платени од страна на Брокерската куќа да ѝ ги врати на Брокерската куќа, веднаш по известувањето од страна на Брокерската куќа, но најдоцна еден ден пред денот на порамнувањето, освен ако поинаку не е определено.

Член 12

Без оглед на претходниот член на овие општи услови на работење, Брокерската куќа, во случај на извршување на налогот за продажба, ќе ги пресмета и ќе ги наплати надоместокот, трошоците и даноците од претходниот член на овие општи услови на работење на товар на примените средства од продажбата на хартиите од вредност. Доколку Брокерската куќа од која и да е причина нема да може во целост или делумно да ги пресмета и наплати надоместоците, трошоците и даноците од претходниот член на овие општи услови, од средствата од продажбата на хартии од вредност, се зема предвид истекот на рокот од претходниот член.

Депонирање на средства

Член 13

Странката се обврзува дека пред извршувањето на налогот за купување, на клиентската сметка на Брокерската куќа ќе ги депонира потребните средства, согласно договорот, чија висина, за секој налог, зависно од нејзиниот вид и од условите на пазарот, го определува лице овластено од Брокерската куќа.

Член 14

Брокерската куќа, во случај на отповикување на налогот за купување, во врска со кој странката депонирала средства, неискористените средства ќе ѝ ги уплати на странката на нејзината сметка, согласно договорот, следниот ден по отповикувањето на налогот, во врска со кој странката депонирала средства, ако во договорот не е договорено поинаку, или ако клиентот не одлучи поинаку.

Во случај на нереализирање на налогот, од причина поинаква од отповикувањето на налогот, или во случај ако има вишок на средства од депонираните средства за порамнување на обврските кои произлегуваат од налогот за купување (во продолжение: неискористени средства), се постапува согласно барањето на клиентот. Доколку странката сака истите да ги искористи за подоцнежни налози за купување, тогаш истите остануваат на клиентската сметка. Доколку странката бара средствата да ѝ се вратат, Брокерската куќа е должна неискористените средства на странката да ѝ ги уплати на нејзина сметка, наведена во договорот/налогот, во најкраток можен рок.

Депонираните средства, односно неискористените средства, не се сметаат за депозит и за нив не постои камата.

Депонирање на средства на клиентската сметка на Брокерската куќа по основ на купување ХВ од страна на странката

Член 15

Доколку странката, во согласност со член 13, односно член 14, од овие општи услови на работење, на Брокерската куќа депонирала средства на клиентската сметка, за исполнување на паричните обврски од налогот за купување, износот, платен за купување, се порамнува од депонираните средства. Ако Брокерската куќа не побарала депонирање на средства во времето на изготвување на налогот, или ако износот на депонираните средства не е доволен за порамнување на паричните обврски од купувањето на хартии од вредност, странката е должна веднаш по известувањето од страна на Брокерската куќа, но најдоцна еден ден пред денот на порамнувањето, да ги доплати потребните парични средства, освен ако не е поинаку договорено со Брокерската куќа.

Уплата на средствата во корист на странката по основ на продажба на ХВ

Член 16

Брокерската куќа се обврзува по порамнувањето на обврските да го уплати износот на примените средства од извршениот налог за продажба, намален за одбитоците во согласност со овие општи услови на работење и договорот, на сметката на странката наведена во договорот, односно налогот, следниот работен ден од приемот на средствата, освен, ако странката и Брокерската куќа не се договорат поинаку.

Пресметка за извршената работа

Член 17

Брокерската куќа ја известува странката за реализираните трансакции/ порамнувањето на обврските од склучените трансакции, во согласност со соодветните позитивни законски прописи и договорот.

Судир на интересите

Член 18

Брокерската куќа е должна да ја извести странката за евентуалните судири меѓу интересите на странката и интересите на Брокерската куќа, односно интересите на другите странки на Брокерската куќа. Брокерската куќа е должна да работи на начин со која ќе се минимизира можноста за судир на интереси меѓу клиентите, Брокерската куќа, и/или лицата вработени во Брокерската куќа.

Член 19

Брокерската куќа не смее да купува хартии од вредност од налогот за продажба на странката за сметка на овластено лице на Брокерската куќа, или за сметка на редовно вработен службеник на Брокерската куќа, односно на странката да ѝ продаде хартии од вредност од страна на

овластено лице на Брокерската куќа или редовно вработен службеник на Брокерската куќа. Вработените неможат да вкрстат трансакции со клиенти на Брокерската куќа.

Брокерската куќа смее, во согласност со соодветните позитивни законски прописи, да склучува трансакции со хартии од вредност истовремено и за повеќе странки.

IV. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Водење и чување на документацијата

Член 20

Брокерската куќа смее во согласност со секогаш важечките прописи да собира, да води, да обработува и да чува податоци поврзани со овие општи услови на работење.

Грижа

Член 21

При извршување на работи според овие општи услови на работењето Брокерската куќа ќе се однесува со грижа на добар стопанственик и стручњак, согласно со соодветните позитивни законски прописи.

Член 22

Странката се обврзува дека за непречено извршување на услугите во берзанската трговија со хартии од вредност на Брокерската куќа, на нејзино барање, ќе ѝ достави соодветна документација, односно направи достапни соодветно потребни информации и податоци. Странката е должна да ја известува Брокерската куќа за сите околности, коишто се важни за извршување на услугите на Брокерската куќа во согласност со овие општи услови на работење и договорот.

Одговорност

Член 23

Без оглед на другите одредби на овие општи услови на работење:

(I) Брокерската куќа пред странката или трети лица не одговара за евентуалната непосредна или посредна штета, обврските и/или загубата, настанати како последица на исполнувањето на обврските на Брокерската куќа согласно овие општи услови на работење и договорот, освен во случај на нејзино делување со умисла или голема негрижа, чијашто содржина се

оценува во согласност со стандардите за грижливост на добра членка на Македонската берза.

(II) Странката се обврзува дека на Брокерската куќа ќе ѝ ја плати секоја штета, трошоци и дека воопшто ќе ја ослободи од сите обврски настанати кон Брокерската куќа од односот кон кое и да е лице, коишто се последица од извршувањето на услугите според овие општи услови на работење и договорот, освен во случај на однесување со умисла или голема негрижа на Брокерската куќа, чијашто содржина се оценува согласно со стандардите за грижливост на добра членка на Македонската берза.

Член 24

Странката ги презема од Брокерската куќа сите обврски од услугите според овие општи услови на работење и договорот, коишто Брокерската куќа ги извршила за нејзина сметка.

Доцнење со плаќање

Член 25

Странката, во случај на доцнење со плаќање на која и да е доспеана и непорамнета обврска, според овие или во врска со овие општи услови на работење, договорот или налогот, е должна на Брокерската куќа да ѝ плати и законска затезна камата.

Член 26

Брокерската куќа, во случај на доцнење на странката при плаќањето на која и да е доспеана или непорамнета сума, којашто ѝ ја должи на Брокерската куќа, според овие или во врска со овие општи услови на работење, договорот или налогот, има право на продажба на кои и да се хартии од вредност и побарувања, добиени за странката и право на првенствено наплатување на кој и да е доспеан и неплатен износ, според овие и во врска со овие општи услови на работење, договорот и налогот, од фактички постигнатата сума за купување.

Промени на општите услови на работењето

Член 27

Во случај на промена на соодветните прописи или/и одлуки на кој и да е орган на власта, односно орган со јавни овластувања, коишто влијаат на исполнувањето на обврските на Брокерската куќа, според овие или во врска со овие општи услови на работење, договорот и налогот (во продолжение:промена на прописи), Брокерската куќа според сопствена проценка и одлука има право:

(I) да ги измени, односно да ги дополни овие општи услови на работење, односно наведениот договор, во согласност со таквата промена на прописите и согласноста на странката, или
(II) да отстапи од наведениот договор.

Ако странката, во случај под (I) од претходниот став од овој член, не се согласува со таква промена, односно дополнување, Брокерската куќа има право веднаш да отстапи од наведените договори.

Се претпоставува дека странката се согласува со промените на општите услови на работење и наведените договори, ако во рок од 7 работни дена од известувањето од страна на Брокерската куќа за промените, односно дополнувањата на овие општи услови на работење и наведениот договор, писмено не ја известува Брокерската куќа за тоа дека не се согласува со тие промени, односно дополнувања.

Член 28

Без оглед на одредбата од претходниот член на овие општи услови на работење, Брокерската куќа има право еднострано да ги промени, односно да ги дополни овие општи услови на работење, доколку со таквите промени, односно дополнувања, суштински не навлегува во правата и обврските на странката (во продолжение:суштински промени), според овие и во врска со овие општи услови на работење и договорот.

Во случај на суштински промени Брокерската куќа има право да отстапи од наведените договори, ако странката не се согласува со нив. Се претпоставува дека странката се согласува со промените на општите услови на работење, ако во рок од 7 работни дена од известувањето на Брокерската куќа за суштинските промени писмено не ја известува Брокерската куќа за тоа дека не се согласува со таквите промени.

Непочитување на обврските

Член 29

Во случај на непочитување на обврските согласно со овие и во врска со овие општи услови на работење, договорот и налогот, (во продолжение: непочитување на договорните обврски), секоја страна може да отстапи од договорот и да бара отштета од другата договорна страна.

Член 30

Странките се согласуваат:

(I) дека Брокерската куќа, во случај странката да не ги почитува договорните обврски, има право да ги наплати побарувањата, коишто според и во врска со овие општи услови на работење, договорот и налогот, ги добила за странкатаи /или право на продажба на кои ѝ да е хартии од вредност на странката.

(II) дека депонираните паричните средства на странката, коишто се уплатени на клиентската сметка на Брокерската куќа, а ги добила во врска со хартиите од вредност за странката, односно кои Брокерската куќа ги добила врз основа на (I) точка од овој член, Брокерската куќа има право да ги смета за средства за покривање на отштета на Брокерската куќа заради евентуалните непочитувања на договорните обврски од страна на странката.

Траење на договорниот однос

Член 31

Времетраењето на договорот, и условите за отстапување од него во случаите коишто не се наведени во овие општи услови на работење, странките ги договараат во самиот договор.

Во случај на откажување на наведениот договор, од причини наброени во овие општи услови на работење и наведениот договор, наведениот договор се продолжува до конечното порамнување на сите обврски на странката и Брокерската куќа според тој договор, односно трансакциите, склучени пред откажувањето.

Деловна тајна

Член 32

Заради заштита на интересите на странката, Брокерската куќа се обврзува дека сите податоци и информации, кои ги дознала при извршување на договорот, или во врска со извршување на договорот, ќе ги третира како деловна тајна.

Податоците и информациите од став 1 на овој член можат да се соопштат во следните случаи:

- ако странката дала писмена согласност за нивно откривање;
- на писмено барање или налог на надлежен суд;
- на барање на Комисијата за хартии од вредност за вршење на контрола врз работењето на Брокерската куќа;
- на писмено барање на Народната банка за потребите на супервизијата;
- на Дирекцијата за спречување на перење пари во согласност со закон;
- на писмено барање на друг орган овластен со закон.

Податоците и информациите кои Брокерската куќа е должна да ги доставува до органи и институции согласно со закон, а кои претставуваат деловна тајна на Брокерската куќа, се сметаат за службена тајна.

Судска надлежност и избор на правото

Член 33

Евентуалните спорови од договорните односи, коишто се темелат врз овие општи услови на работење, странката и Брокерската куќа ќе ги решаваат договорно, а во случај на судски спор договараат надлежност на стварно надлежниот суд во Скопје.

За проценка на сите договорни односи, коишто се темелат на овие општи услови на работење се користи македонското право.

Без оглед на првиот став на овој член Брокерската куќа може да ги остварува своите права кај кој и да е надлежен суд.

Неважење на одредбите

Член 34

Неважењето или неизвршливоста на одделна одредба на овие општи услови и договорот, не влијае на важноста и извршноста на другите одредби.

Во случај некоја одредба од овие општи услови на работење да е неважечка или неизвршлива, Брокерската куќа под услови од член 27 и 28 од овие општи услови на работење, таквата одредба, ќе ја надомести со нова којашто е најблиска до неважечката, односно одредбата што неможе да се исполни. Во случај кога некоја одредба од договорот, е неважечка или неизвршлива, странката и Брокерската куќа таквата одредба ќе ја надоместат со нова, којашто е најблиска до неважечката, односно до одредбата што неможе да се исполни.

Отстапување на договорот и правата

Член 35

Доколку меѓу странката и Брокерската куќа не е поинаку договорено, странката не смее без претходна писмена согласност на Брокерската куќа во целост или делумно на трето лице да му го отстапи договорот или своите права според овој или во врска со овој договор.

Известување

Член 36

Брокерската куќа е должна да му достави на клиентот извештај за склучување и порамнување на трансакцијата со хартии од вредност во рок од два дена по денот на порамнувањето. Брокерската куќа мора да поседува доказ за уредна достава на извештајот.

Брокерската куќа нема да достави извештај за склучување и порамнување на трансакцијата со хартии од вредност ако клиентот изрично, во самиот налог наведе дека не сака Брокерската куќа да му достави извештај.

Извештајот содржи податоци за:

- називот на издавачот на хартиите од вредност со кои е тргувано;
- видот, родот и класата на хартиите од вредност со кои е тргувано;
- видот на налогот - куповен или продажен;
- количината на хартиите од вредност со кои е тргувано;
- цената по која хартиите од вредност се купени, односно продадени;
- надоместокот за извршената трансакција;
- датумот на приемот на налогот за тргување, и
- датумот на порамнување на трансакцијата.

Во случај на писмен налог, барање, задолжително или дозволено известување или порака (во продолжение: писмено известување) според овие или во врска со овие општи услови на работење и договорот, се смета дека писменото известување било проследено на соодветен начин, ако кумулативно се исполнети следниве барања:

(I) писменото известување за договорната странка, на којашто и е наменето, да и е доставено во писмена форма, со препорачана пошта, по телефакс или во форма на компјутерски запис.

(II) писменото известување на договорната странка, на којашто и е наменето, да е адресирано до овластеното лице и на адреса определена во договорот.

(III) писменото известување да е потпишано од овластено лице, односно во случај на компјутерски запис посредувано од овластено лице.

Членство во саморегулирачка организација

Член 37

Брокерската куќа е членка на Македонската берза за хартии од вредност АД Скопје и на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје.

Скопје, 16.03.2010 год.

Одбор на директори
Претседател

Суад Куртчеџаќиќ